

אל תעזו למות לא מוכנים / אביחי (אבי) שמידט

לזכר הדודה שלא זכיתי להכיר, חיה-קלרה
פרידס-גירש, אחות אבי, שנלקחה מביתה על
ידי הגסטאפו בברלין ב-19/2/1943, ונרצחה
באשוויץ בידי הנאצים.

**ההבדל בין החי למת הוא שהחי יודע שהוא
אינו מת, בעוד המת אינו יודע שהוא אינו חי.
המחבר**

Don't Dare Die Unprepared

The most important book you will ever own

Avichai (Avi) Schmidt

עריכה: ניצנה רוטנברג
הגהות: יאיר בן חור, יצחק רפפורט
עיצוב העטיפה: רנה רוניקוב רוזנטל
גרפיקה: סטודיו 'אלמוג'

הפקה: אורלי לוי

אוריון הוצאת ספרים
www.orion-books.co.il
03-5030822
ת"ד 5330 חולון 58151

© כל הזכויות שמורות למחבר.

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, להפיץ או
לאחסן ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה שהיא (מכנית,
אופטית, אלקטרונית או אחרת). שימוש מסחרי מכל סוג
שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות
מפורשת בכתב מהמחבר ומההוצאה לאור.

מסת"ב 978-965-91288-3-9 ISBN

נדפס בישראל
יולי 2014

אביחי שמידט

אל תעזו למות לא מוכנים

הספר החשוב ביותר שתרכשו בחייכם

תוכן העניינים

9 מבוא

11 למי נועד הספר?

12 מבנה הספר ודרכים לשימוש בו

15 שער ראשון

17 כיצד הייתם רוצים שיזכרו אתכם?

19 הנצחה וזיכרון

32 תיעוד, תיעוד ועוד תיעוד

41 שער שני

43 ירושה

55 ייפויי כוח

59 שער שלישי

61 לוויה וקבורה

63 הלוויה

67 קבורה

73 מנהגי אבלות

75 שער רביעי

77 התנהלות כללית

100 ביטוחים

109 שער חמישי

111 טפסים

רשימת טפסים

	טופסי נכסים פיננסיים:	טופסי מידע אישי / משפחתי / חברתי
	טופסי מידע פיננסי	טופס מס' 1.1 - פרטים אישיים
137	טופס מס' 1.20 - ביטול ייפוי כוח	המשך טופס מס' 1.1 - פרטים אישיים
138	המשך טופס מס' 1.20 - ביטול ייפוי כוח	טופס מס' 1.2 - בני משפחה
139	טופס מס' 1.21 - מצב רפואי	המשך טופס מס' 1.2 - בני משפחה
140	טופס מס' 1.22 - אפוטרופסות	טופס מס' 1.3 - חברים
141	טופס מס' 1.23 - סוגי הנצחה	טופס מס' 1.4 - בני זוג / אהובים / אהובות לשעבר
142	טופס מס' 1.24 - סיסמאות	טופס מס' 1.5 - מכרים / שכנים
143	טופס מס' 1.25 - הליכים משפטיים	טופס מס' 1.6 - מדריכים / מורים / תלמידים / מפקדים
144	המשך טופס מס' 1.25 - הליכים משפטיים	118 בצבא / במשטרה
145	טופס מס' 1.26 - אתרי אינטרנט אישיים	טופס מס' 1.7 - ממונים / מעסיקים
146	טופס מס' 1.27 - רישיונות	טופס מס' 1.8 - למי להודיע בעת פטירה
147	טופס מס' 1.28 - בעלי מקצוע	טופס מס' 1.9 - צוואה
148	טופס מס' 1.29 - הודעה לרשויות בעת פטירה	המשך טופס מס' 1.9 - צוואה
149	טופס מס' 1.30 - מסמכים לקבלת רישיון קבורה	טופס מס' 1.10 - תיעוד ואחסון תיעוד
150	טופס מס' 1.31 - מתנות	המשך טופס מס' 1.10 - תיעוד ואחסון תיעוד
151	טופס מס' 1.32 - סך כל נכסיך	טופס מס' 1.11 - מכתבים
152	טופס מס' 1.33 - נכסים דיגיטליים	טופס מס' 1.12 - היכן אתם מחזיקים?
153	טופס מס' 1.34 - חיית מחמד	טופס מס' 1.13 - מודעות אבל
154	טופס מס' 1.35 - מנהגי אבלות	טופס מס' 1.14 - הספדים
155	טופס מס' 1.36 - השתייכות ארגונית וחברתית	טופס מס' 1.15 - קבורה
156	טופס מס' 2.1 - חשבונות בנק	טופס מס' 1.16 - הלוויה
157	טופס מס' 2.2 - חשבון בנק עובר ושב	המשך טופס מס' 1.16 - הלוויה
158	טופס מס' 2.3 - עסקים בבעלותך	המשך טופס מס' 1.16 - הלוויה
159	טופס מס' 2.4 - כספות	המשך טופס מס' 1.16 - הלוויה
160	המשך טופס מס' 2.4 - כספות	טופס מס' 1.17 - הארכת חיים / אי-הארכת חיים
161	טופס מס' 2.5 - נכסי דלא נידי	טופס מס' 1.18 - ייפוי כוח שנתת
		טופס מס' 1.19 - ייפוי כוח שקיבלת
		136

המשך רשימת טפסים

190	טופס מס' 4.3 - התחייבויות בהוראות קבע	נכסים פיננסיים בזכות:
191	טופס מס' 4.4 - החזרי משכנתה	טופס מס' 3.1 - חשבון חסכון שוק MMA, פרישה והשקעות
192	טופס מס' 4.5 - תשלומי מזונות	טופס מס' 3.2 - חשבון חיסכון בבנק
193	המשך טופס מס' 4.5 - תשלומי מזונות	טופס מס' 3.3 - כסף מזומן
194	טופס מס' 4.6 - הלוואות שנלקחו	טופס מס' 3.4 - פנקסי המחאות
195	טופס מס' 4.7 - מקדמות מלקוחות	טופס מס' 3.5 - המחאות שנתקבלו מצד ג
196	טופס מס' 4.8 - חובות לנושים	טופס מס' 3.6 - המחאות נוסעים
197	טופס מס' 4.9 - חובות למסים	טופס מס' 3.7 - זכויות לתשלומי מזונות
198	טופס מס' 4.10 - התחייבויות לספקים	טופס מס' 3.8 - מניות
199	טופס מס' 4.11 - עיקולים	טופס מס' 3.9 - כתבי אופציה
200	טופס מס' 4.12 - שעבודים	טופס מס' 3.10 - ניירות ערך
201	טופס מס' 4.13 - מסי ירושה עתידיים	טופס מס' 3.11 - איגרות חוב
202	טופס מס' 4.14 - מסי עיזבון עתידיים	טופס מס' 3.12 - תעודות פיקדון
203	טופס מס' 4.15 - תכשיטים ואוספים	טופס מס' 3.13 - קופות גמל
204	טופס מס' 4.16 - חפצים ורהיטים	טופס מס' 3.14 - השקעות באמצעות חברות השקעות
205	טופס מס' 4.17 - מנויים	טופס מס' 3.15 - השקעות שלא באמצעות חברות
206	טופס מס' 4.18 - מכשירי טלפון	טופס מס' 3.16 - תשלומי גמלאות
207	טופס מס' 4.19 - הפרשות לאחריות	טופס מס' 3.17 - אתרי אינטרנט עסקיים בבעלותך
208	טופס מס' 4.20 - סיכום כל הנכסים בחובה	טופס מס' 3.18 - תשלומי פיצויים
	טופסי ביטוחים	טופס מספר 3.19 - הלוואות שניתנו
209	טופס מס' 5.1 - ביטוח כללי	טופס מס' 3.20 - מקדמות לספקים
210	טופס מס' 5.2 - ביטוח רכב	טופס מס' 3.21 - זכויות בנכסי רוח (נכסים בלתי מוחשיים)
211	טופס מס' 5.3 - ביטוחי כלי טיס ושיט	טופס מס' 3.22 - זכויות בירושות עתידיות
212	טופס מס' 5.4 - ביטוח נכסים	טופס מס' 3.23 - שעבודים לטובתך
213	המשך טופס מס' 5.4 - ביטוח נכסים	טופס מס' 3.24 - עיקולים לטובתך
214	טופס מס' 5.5 - ביטוח תיקון מוצרים	טופס מספר 3.25 - זכויות במועדוני לקוחות
215	תכנים, מונחים, מושגים והגדרות	טופס מס' 3.26 - סיכום כל הנכסים בזכות
216	תכנים, מונחים, מושגים והגדרות	נכסים פיננסיים בחובה:
217	תכנים, מונחים, מושגים והגדרות	טופס מס' 4.1 - כרטיסי אשראי
		טופס מס' 4.2 - המחאות שניתנו לצד ג

מבוא

לא מכבר התקשרה אליי חברה שאחיה נפטר במפתיע בגיל צעיר יחסית, והותיר אחריו אישה ושלושה ילדים. האח היה אדם שהתנהל כמו רבים אחרים. הוא לא הותיר אחריו שום הוראות מיוחדות או מידע מאורגן שהיה בהם כדי לתת בידי אלמנתו קצה חוט לרה-ארגון של ענייני המשפחה ההמומה במקרה הטרגי הזה. החברה ביקשה עצה: איך, איפה ובמה מתחילים? - שאלה.

לא הכרתי את הנפטר ולא את משפחתו, אך היה ברור לי שהדבר הראשון שהמשפחה הזאת תצטרך לאחר תום ימי האבל - ואולי אפילו לפני - הוא כסף. לפיכך, שלוש העצות הראשונות שלי היו פשוטות בתכלית: לפתוח את הכספת המשפחתית - אם קיימת כזו, ולראות מה נמצא בה. אחר כך לרכז את כל חשבונות הבנק המשפחתיים ותכניות החיסכון כדי להבין מה המקורות הכספיים המידיים העומדים לרשות השאירים, והעצה השלישית: לרכז את כל פוליסות הביטוח שהיו לנפטר, להבין באילו מהן כלול מרכיב של ביטוח חיים, להודיע לחברות הביטוח על מות המבוטח ולדרוש מהן את המגיע.

לאחר זמן-מה קיבלתי שיחת טלפון נוספת מאותה חברה. היא הודתה לי על העצות המועילות שנתתי לה, וסיפרה עד כמה התפלאה גיסתה לגלות כספים ופוליסות ביטוח שכללו ביטוחי חיים שלא היה לה מושג על קיומם. תוך כדי כך סיפרה גם על התוהו ובוהו שהמשפחה נקלעה אליו, ועל מין "מערבולת" של עשרות עניינים ובעיות שלתוכם נסחפה ונשאבה. כל בעיה דורשת פתרון, והכול יחד דורש התמודדות מתמשכת ויום-יומית, וכל זאת - בתקופה הקשה ביותר. תוך כדי שיחה "הפצצה" אותי החברה בשאלות רבות בעניינים מידיים ועתידיים ובנושאים מנושאים שונים. מתוך כל מה ששמעתי, שאלתי את עצמי שוב ושוב: מדוע אנשים אינטליגנטיים ונורמטיביים, הדואגים כל כך ליקיריהם והמצליחים בעבודתם ובניהול הבית והמשפחה,

מתעלמים מן הצורך לדאוג לעתיד הכלכלי של יקיריהם? לצערי, זהו אופן ההתנהלות בעידן המודרני. כמה מופר וכל כך לא מפתיע, אבל ממש לא הכרח המציאות.

"היות שאין האדם יודע יום פקודתו..." כך מתחילות בדרך כלל צוואות, ולמעט מקרים של התאבדות – משפט זה תמיד נכון. איך אומרת ההלצה? "עוד אף אחד לא יצא בחיים מן החיים הללו", לכן אם נשפיל להפנים את העובדה שזמננו על פני האדמה הזאת קצוב, וכל רגע עלול להיות הרגע האחרון בחיינו, הרי שהמסקנה – הבלתי נעימה אך המתבקשת – תהיה שלעולם לא מוקדם מדי להתכונן לרגע הזה ולפעול לקראתו.

חשבתם אי פעם על כך שבני האדם מתכווננים כל הזמן כמעט לכל אירוע ותרחיש אפשרי בחייהם? כעוללים מכינים אותנו לגן הילדים, כילדים מכינים אותנו לבית הספר היסודי, כנערים ונערות – לבית הספר התיכון; אחר כך מכינים אותנו לצבא, לאוניברסיטה, לזוגיות, לנישואין (ואפילו לגירושין), ללידה, להורות, ותוך כדי כל ההכנות הללו – מכינים אותנו גם לאין-ספור אירועים ומצבים אחרים: מבחנים, ראיונות קבלה ללימודים ועבודה ועוד ועוד. אבל לדבר אחד אף אחד משום-מה לא מכין אותנו: למוות, לפרידה הסופית שלנו מן החיים. מדוע? האם אין יתרונות בהכנה ובהתארגנות לקראת המוות?

כאשר מדובר בהתארגנות לקראת המוות, לא מדובר רק בניסיון להיטיב את התחושה האישית שלכם, אלא גם בפעולה מעשית מצדכם, אשר תוכיח ליקיריכם עד כמה חשובים הם בעבורכם. הכנה מוקדמת מצדכם תותיר מקום להתמודדות הנפשית-הרוחנית עם הצער והכאב שפפרידה, מבלי שאלו יידחקו על ידי עניינים חומריים, ארגוניים, כלכליים ובעיקר אדמיניסטרטיביים. האם אתם יכולים להעריך כמה זמן וכסף יהיה צריך להשקיע לאחר מותכם בניסיונות לשחזר את פרטי המידע שכבר כיום יש באפשרותכם להעלות על הכתב בהשקעת זמן מועטה? חסכו מיקיריכם כעס וצער ונהגו כבר עכשיו באחריות. הידיעה שהקדשתם להם ולעניין המוות עצמו מחשבה רבה מראש, וההכנה שהשלמתם עם עובדת החיים הבסיסית כל כך ונפרדתם מן העולם לא בפחה, אלא בהשלמה, בפתחות ומתוך מוכנות נפשית ומעשית – כל אלו יקלו עליהם, ובאותה מידה גם עליכם.

ספר זה נכתב כדי לסייע לכם בכך.

מטרת הספר היא לא רק לעזור לכם להישאר בזיכרון ובתודעת היקרים לכם (ואולי גם באלו של הדורות הבאים) באופן הראוי ביותר, אלא גם להכין אתכם להתמודד עם כל הבעיות והתרחישים שאליהם צריך להתכונן בטרם הולך אדם לעולמו. התנהלות על פי הספר הזה לא רק תיתן מענה כמעט לכל בעיה עתידית, אלא גם תעניק לכם בה-בעת את שלוות הנפש הדרושה לכם להתנהלות נכונה ונעימה בהמשך חייכם.

למי נועד הספר?

הספר, שהוא הראשון והיחיד מסוגו בעולם, נכתב בעבור כל אחד ואחד ממיליארדי בני האדם החיים כיום בעולם המודרני, ונועד לעזור לכם בארגון ההתנהלות האדמיניסטרטיבית הנכונה. הארגון הנכון יכניס לכם, ללא כל השקעה כספית מצדכם, כסף רב, יחסוך לכם וליקירים היורשים אתכם כספים רבים, ובעיקר – ימנע מהם טרדות מרובות ועגמות נפש בעתיד.

ממש לא חשוב אם אתם גברים או נשים, תושבים של מדינה זו או אחרת או בני כמה אתם. אם אתם בגירים, אחראיים ושקולים, זוהי ההזדמנות שלכם להתחיל לחשוב על ארגון ההווה שלכם ולדאוג לעתידכם ולעתיד יקיריכם גם לאחר לכתכם, והרי כבר אמרו חכמים – סוף מעשה במחשבה תחילה.

זה הזמן להקל עליכם ועל היקרים לכם את ההתמודדות עם הרגע הבלתי נמנע בחייו של כל אחד ואחד מאתנו: המוות.

הכנה נכונה וארגון מוקדם ומדוקדק יפתרו כל סוגיה ובעיה שעלולות להתעורר, ייתנו לכם מגוון רעיונות להנציח את עצמכם כדי שיזכרו אתכם בדיוק כפי שהייתם רוצים, ובעיקר – יביאו לכם שלוות נפש כדי שתוכלו להתנהל באופן מאורגן ונכון בהמשך חייכם.

“אל תעזו למות לא מוכנים” הוא גם ספר חובה לכל עורכי הדין העוסקים בעריכת צוואות. בכלל, מומלץ לעורכי דין להעניק את הספר ללקוחותיהם, כדי שאלו יגיעו לפגישה בעניין עריכת הצוואה כשהם מאורגנים עד לפרט האחרון ומודעים לכל שאלה שעשויה להתעורר. לפיכך, אם יש בכוונתכם להכין צוואה (ואסור שלאדם לא תהיה צוואה), מומלץ מאוד לקרוא בספר הזה קודם, ובעיקר – לפעול על פיו.

מבנה הספר ודרכים לשימוש בו

הספר מחולק לשלושה חלקים: רעיוני, מעשי וארגוני. בחלק הרעיוני מוסברים הרעיונות המנחים שיקלו עליכם להבין את החשיבות של העניינים השונים המובאים בספר. בחלק המעשי מוסבר למה להתכונן ומדוע, מה להכין ואיך לפעול, ובחלק הארגוני מובאים טפסים, שאת מקצתם עליכם למלא כדי להקל הן על עצמכם בהתנהלות היום-יומית הן על יקיריכם בכל עניין בעתיד.

בספר מידע בתחומים רבים הנוגעים לארגון ענייניכם האישיים בכל תחומי החיים: התנהלות אישית ופיננסית, סוגי ביטוחים, צוואות וירושות וכדומה, כמו גם רעיונות לסוגי הנצחה ואפשרויות לוויה וקבורה. תוכלו למצוא בו בקלות נושאים רבים ומגוונים שעשויים לעניין אתכם, נושאים שאולי פחות יעניינו אתכם ואולי גם לא נוגעים לכם, ונושאים אחרים ממין העניין שעליהם אולי לא חשבתם.

לא חייבים להתחיל לקרוא בספר מן ההתחלה. אפשר לבדוק בתוכן העניינים ולהתחיל מן הנושא המעניין אתכם או החשוב לכם ביותר באותו רגע. אחר כך תוכלו לעבור לנושאים אחרים. מובן שאינכם חייבים להשתמש בכל העצות שבספר, שחלק מהן אולי אפילו מיותרות בעבור חלק מן הקוראים. בכל מקרה, מומלץ לקרוא את הספר כולו, לפחות כדי לקבל רעיונות בנושאים השונים. אם תחליטו לקרוא בספר מתחילתו, סביר להניח שתקבלו תמונה רחבה, בהירה, ברורה ומועילה הרבה יותר.

חלקו האחרון של הספר כולל טפסים למילוי. הטפסים פשוטים וקלים להבנה, וההשקעה בכל אחד מהם תאריך זמן קצר (מרביתם לא יותר מדקות אחדות). אני יודע מה אתם חושבים. אני כמעט יכול לצטט אתכם מילה במילה אומרים: "מה? עכשיו הוא

גם רוצה שאשב למלא טפסים? למי יש זמן לכל זה? למי יש כוח?"
אז כדי להרגיע אתכם: לא כל אחד חייב למלא את כל הטפסים, וחלק מן הטפסים גם אינו נוגע לכל אחת. מי שאין בבעלותו שותפויות ועסקים, למשל, יוכל לפסוח על חלק ניכר מן הטפסים שנועדו בעיקר לבעלי עסקים; מי שאין בבעלותו נכסים, יוכל לפסוח גם על החלק הזה וכל הקשור בו. בכל מקרה, כדאי בהחלט להעיף מבט לפחות בראשי הפרקים ובכל הנושאים שבהם עוסק הספר.

טרם מילוי הטפסים מומלץ לצלם אותם או להורידם מהאתר הרשמי של המחבר
WWW.AVICHAISCHMIDT.COM

- הקדישו בכל יום כמה דקות למילוי טופס או טפסים אחדים. בתוך שבוע או שבועיים תצליחו למלא את כולם.
- כאשר תסיימו למלא את כל הטפסים הנוגעים לכם – אתם מאורגנים!!!
- אם טופס מסוים אינו נוגע לכם, הדפיסו אותו בכל זאת וציינו על גביו "לא למילוי" או "לא רלוונטי". זאת, כדי להסיר ספק מלב יקיריכם שמא טרם הספקתם למלא את הטופס או לספק את המידע המתבקש בנושא.

הטפסים בספר, שנועדו למילוי, מעומדים כך שאפשר לצלם אותם בקלות מתוך הספר. לעתים גם תצטרכו יותר מטופס אחד בקטגוריה מסוימת. למשל, אם יש לכם כמה חשבונות חיסכון, כמה קופות גמל או ביטוחים שונים – תצטרכו לצלם כמה עותקים נוספים מכל טופס בעבור כל חשבון חיסכון, קופת גמל, ביטוח וכד'.

מובן שעל סמך הטפסים בספר תוכלו ליצור טפסים משל עצמכם שמתאימים לכם באופן אישי. בכל אחד מן הטפסים הקיימים בספר נמצאים מן הסתם פרטים רבים שאינם נוגעים לכם או שאין לכם מידע או צורך בעניינם. במקרים אלו, אם תורידו את הטפסים מאתר האינטרנט, או תצלמו אותם, תוכלו למחוק את הפרטים שאינם רלוונטיים ולהוסיף כאלו החשובים בעיניכם.

באתר האינטרנט הרשמי שלי WWW.AVICHAISCHMIDT.COM תמצאו קישור לספר, ובאמצעותו תוכלו לקבל קובץ המכיל את כל הטפסים שבספר. כך תוכלו להדפיס כל טופס במספר העותקים הנדרש.

אני ממליץ לכם לערוך על דף נפרד רשימה של מספרי הטפסים הנוגעים לנושאים שיש לכם עניין בהם, ולצלם אותם מתוך הספר או להדפיסם מאתר האינטרנט במספר העותקים הנחוץ.

אני גם ממליץ בהום שפל בן משפחה שלכם ימלא גם הוא את הטפסים המצורפים, כל אחד בהתאם למצבו.

שימו לב!

את כל הטפסים שבאתר אפשר להרפס, לשלוח בדואר או בדואר האלקטרוני לכל מי שתמצו (ילדים, הורים, אחים, מכרים וכו') ואפילו לתיבת הדואר האלקטרוני שלכם-עצמכם (לצורכי עיון ועדכון מפעם לפעם).

חלק מן הטפסים רצוי לעדכן לפחות פעם בשנה. בראש כל טופס יש למלא את התאריך שבו עודכן לאחרונה.

סיסמאות כניסה לאתרי אינטרנט, בנקים, מנויים, חידושי ביטוח או רישיונות יש לעדכן כל אימת שנעשה בהם שינוי.

אודה לכם על התייחסותכם ותגובותיכם, ואשמח לקבל הצעות ורעיונות לשיפור. אנא צרו עמי קשר דרך אתר האינטרנט שלי: WWW.AVICHASCHMIDT.COM.

הבהרה:

בשום מקרה אין הספר מתיימר לתת הוות דעת משפטית או הערכה משפטית כלשהי. בנושאים מסוימים (למשל עריכת צוואות, הענקת יפווי כוח, הקמת קרנות וכו') רצוי להיוועץ בבעלי מקצוע: עורכי דין, רואי חשבון, יועצי מס, שמאים ומומחי ביטוח.

שלכם בנאמנות

אביחי שמידט